

s svojimi trditvami neprenehoma rinejo v ospredje, dasi nimajo za podobna dela niti potrebnega znanja niti ne priprave, včasih celo ne prave ljubezni do resnice, ampak si kaj kar naravnost izmislijo, da bi pomoglo njih teorijam k zmagi". Da še ta težnja tudi v najnovejšem času ni izginila, pričajo pisateljevi članki „O nekaterih pobijanih pravilih slovenske pisave“ v letošnjem Zvonu. — Knjiga pojasnjuje v prvi vrsti glasoslovje; stvarno, besedno in imensko kazalo olajšuje njeno porabo. Bogata vsebina bodi toplo priporočena v proučevanje vsem onim, ki imajo opraviti s slovenskim jezikom!

J. Š.

Miloš Štibler, Kriza v slovenskem združenstvu. Založil pisatelj. V Celju 1911. V. 8°. 32 str. Cena 50 v.

Ta aktualna razprava je namenjena „vsem nesebičnim zadrugarjem in nesebičnim prijateljem združenstva“. Krizo v našem združenstvu so povzročile slabe letine, polomi, hujskanje; glavni vzrok sedanje krize pa je strankarska politična agitacija v slovenskih združenjih organizacijah, kajti „nikjer ni najti take združne podivjanosti, kakor se je vgnezdila med Slovenci“. Vprašanje najstrožje centralizacije je najvažnejše. Založen je bil doslej pri zvezah način poslovanja. Naloga bodočnosti bodi odstraniti razne napake in revizijsko postopanje temeljito izpopolniti. Pisatelj zahteva med zvezami teritorialno oddelitev delokrogov in razdružitve konkurenčnih zadrug; za volitve v vodstvo zvez se naj uvede proporcionalni volilni način. „Z zastopstvom manjšin v vodstvu se ustvari najboljša in na vseh koncih in krajih toli potrebna kontrola, ki bo rodila dober sad“ (25). Želimo knjižici najlepših uspehov, da se ustvarijo v našem bolnem združenstvu zdrave razmere, saj „ne igra v slovenskem narodu nobena gospodarska organizacija tako važne vloge kakor združenstvo“.

A. E.

P. v. Radics, Alte Häuser in Laibach. Geschichtserinnerungen. — Pod tem naslovom je za domačo zgodovino mnogo zaslužni ces. svet. P. pl. Radics začel v ljubljanskem uradnem časniku in v posebnih odtiskih večinoma po arhivskih virih objavljati zanimive vesti o ljubljanskih hišah. Dosedaj so izšli trije zvezki. Prvi ima opisanih 14 hiš, drugi, s podobo hiše barona Rechbacha, devet; tretji, s slikama portala dvorca nemškega viteškega reda in grba Troppa pl. Troppenaua, nekdanjega posestnika hiše št. 9 v Križevniški ulici, obsega enajst hiš. Vrhovčeva knjiga „Die wohllöbl. landesfürstliche Hauptstadt Laibach“ je našla v Radicsevem najnovejšem delu izvrstno dopolnilo. V dveh vrsticah poroča Vrhovec n. pr. o glediških igrarjih, ki so se uprizarjale pred postom v rotovski dvorani (str. 90), v Radicsevem drugem zvezku (str. 9—21) pa je uvrščen članek, ki nam daje jasno sliko o nekdanjem gledišču na ljubljanskem rotovžu izza leta 1736. do 1765. Z izredno marljivostjo uvršča pisatelj z opisom vsake hiše sliko za sliko v veliki okvir slavne zgodovine ljubljanskega mesta; saj so bili nekdanji posestniki opisanih hiš večinoma v tej ali oni stroki činitelji, vplivajoči na usodo svojega mesta. Po več stoletij nazaj segajo poročila o nekdanjih stanovalcih — priče, „kako rod za rodom gine“.

I. V.

Constantin Jireček, Geschichte der Serben. Erster Band. (Bis 1371.) Gotha 1911. F. A. Perthes, V. 8°. XX + 442 str.

V znani Lamprechtovi zbirki „Allgemeine Staatengeschichte“ je izdal dunajski historik in slavist Konst. Jireček prvi del obširno zasnovane srbske zgodovine. Odlični učenjak je napisal mnogo temeljitih razprav zgodovinske, zemljepisne in kulturne vsebine o balkanskih deželah v nemškem, češkem, bulgarskem in srbskem jeziku; njegova zgodovina Bulgarov je prevedena v več jezikov, in tudi to znamenito delo je izšlo istočasno v srbskem prevodu, ki ga je oskrbel zgodovinar dr. Jovan Radonić.